

RESUME

Den Asiatiske Infrastrukturinvesteringsbank (AIIB) ført af Beijing:

Global leder i infrastrukturinvestering, men til hvilken pris?

AIIBs mangelfulde omgang med gennemsigtighed og offentlige informationer.

En analyse af Dr. Korinna Horta og Wawa Wang,
VedvarendeEnergi for Heinrich-Böll-Stiftung

| Februar 2021

Resume

Ødelæggelser af natur, tvangsforflytning af befolkninger, og korrupsion. Det er bare nogle af de problemer som er kommet med infrastruktursprojekterne finansieret af Den Asiatiske Infrastruktursbank (AIIB). Banken har etableret sig som en vigtig spiller i den multilaterale finansieringsverden, hvor de på fem år er gået fra at investere i projekter sammen med andre udviklingsbanker til selvstændigt at investere i infrastruktursprojekter. I samme periode har bankens retningslinjer omkring gennemsigtighed, governance og miljøhensyn vist sig at være så problematiske, at mange af projekterne har brudt med fundamentale miljø- og menneskerettigheder i værtslandene. De fundamentale problemer findes i AIIBs Offentlige Informationspolitik og Rammesætning for Miljø og Sociale Spørgsmål, der legitimerer en praksis, hvor grundlæggende oplysninger om projekterne, inklusiv vurdering af de miljømæssige og sociale konsekvenser, hemmeligholdes, så berørte grupper udelukkes fra beslutningsprocessen.

Til sidste årsmøde i banken, sagde forhenværende Udviklingsminister, Rasmus Prehn, følgende:

"Vigtigt, at vi holder hånden under de fattige befolkninger, der er hårdt ramt af covid-19, mens vi forsætter de grønne investeringer i landene."

På trods af de åbenlyse problemstillinger i bankens retningslinjer og opråb fra civilsamfundet i udviklingslandene, har den danske regering fortsat sit medlemskab i udviklingsbanken uden at stille formelle krav til en ændring af retningslinjerne. Siden den danske indtrædelse i 2015, har de sidste to regeringer ikke forholdt sig til hvorvidt AIIB overholdte etablerede bankprincipper i Folketinget stik modsat af, hvad andre europæiske medlemmer har gjort.

Som et stiftende medlem af banken, har Danmark investeret omkring 100 mio. kr. årligt som kapitalindsud. Den daværende Udenrigsminister, Kristian Jensen, argumenterede for, at et dansk medlemskab i AIIB ville være med til at fremme virksomheder i Asien, især de danske virksomheders vilkår, samt at medlemskabet ville være med til at styrke bankens efterlevelse af internationale standarder for udviklingsbanker, hvor Danmark kunne skubbe banken i den rigtige retning.

I denne rapport, som er bestilt af Henrich Böll Stiftung, kan VedvarendeEnergi dokumentere, igennem en analyse af beskyttelsesforanstaltningerne i lånepolitikken og monitoreringssystemet i AIIB-finansierede projekter, hvordan danske investeringer i AIIB er med til at forringe socia-

le- og miljøhensyn, samt underminere berørte gruppers ret til deltagelse i beslutningsprocessen og oplysninger om infrastruktursprojekterne, som er kendt for at være højrisikos projekter.

Danmark bør bruge sin politiske indflydelse til at vedtage krav om mere gennemsigtighed i beslutningsprocessen samt krav om tidsbundne offentligheder af informationer om bankens investeringer i infrastruktursprojekter. Ellers risikerer Danmark at være medskyldige i investeringer, som undergraver fundamentale principper omkring retssikkerhed, menneskerettigheder og beskyttelse af livsnødvendige ressourcer.

Kinas udstrakte arm i udviklingsbranchen

Et af de problemstillinger, som er nævnt i rapporten er, Kinas overordnede indflydelse på bankens opbygning og retningslinjer, hvor det er svært at se hvor grænsen for indflydelse går.

Udviklingsbanken blev grundlagt på samme tid med den kinesiske regerings lancering af Silkevejsprojektet i 2013 af præsident Xi Jinping. Siden 2012 har Kinas magt, ambitioner og økonomiske indflydelse vokset. Landet har allerede fået stor indflydelse i forskellige verdensdele, herunder Asien, Afrika og Europa, samt sat et stort aftryk på globale normer og værdier, hvilket den danske regering også anerkender i den seneste udenrigspolitiske strategi.

Selvom AIIB har forsøgt at distancere sig fra den kinesiske regering, så er det i praksis svært at se, hvor grænsen for kinesisk indflydelse går. Kina er bankens største aktionær, og bankens hovedsæde ligger i Beijing.

Derudover har banken – modsat andre multilaterale banker – etableret et top-down tilgang til beslutningsprocessen, hvor man efter kinesisk inspiration centraliserer magten hos en enkelt person eller grupper af personer. I 2019 trådte bankens nye Ansvarlighedspolitik i kraft, hvor man centraliserede dele af beslutningskompetence omkring investeringerne hos præsidenten af banken med det ønsket om at etablere en effektiv sagsbehandling.

Ingen sociale og miljøhensynskrav

Den danske regering vil gerne have, at klimadagsordenen skal være en integreret del af udviklingsindsatsen, hvor udviklingsbankerne skal gå forrest og arbejde for at investeringer bliver grønne fremfor sorte.

På trods af at AIB har samme opbygning som mange af de andre udviklingsbanker, og dertil skal have de samme informations- og miljøpolitikker, så mangler begge dokumenter fundamentale krav om aktindsigt, informationspligt samt miljøhensyn, inden projekter til 200-500 millioner dollars (USD) godkendes.

Generelt mangler bankens informations- og miljøpolitik retningslinjer og krav om, hvilke og hvornår oplysninger om projekter, genhusningsplaner mv. skal offentliggøres. Den beslutning overlades til det såkaldte klientsystem, hvor virksomhederne eller de lande, der investeres i, selv kan beslutte hvilke oplysninger, der skal offentliggøres, og hvornår. Det resulterer i, at selv grundlæggende oplysninger om projektet hemmeligholdes for at beskytte kommercielle interesser. Dertil offentliggøres informationerne ofte enten lige op til beslutningsprocessen eller efter beslutningsprocessen, hvilket er med til at udelukke berørte grupper fra at deltage i projektdesignet. Konsekvensen er projekter, som ingen forskel gør for hverken klimaet eller de sårbare befolkningsgrupper i udviklingslandene.